

Důvodová zpráva

Zásadním předpokladem pro zvládnutí stavební agendy po nabytí účinnosti nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů, ode dne 1.7.2024 je digitalizace stavebního řízení, kvalitní proškolení úředníků stavebních úřadů a samozřejmě vybavení stavebních úřadů novým hardwarem a softwarem, bez nichž by digitalizace stavebního řízení nebyla vůbec možná.

Je zhruba měsíc před nabytím účinnosti nového stavebního zákona a s tím souvisejícím zahájením „ostrého provozu“ informačního systému stavební správy (ISSS) - portál stavebníka, evidence stavebních postupů, evidence elektronických dokumentací, informační systém identifikačního čísla stavby a informační systém stavebního řízení ISSŘ. Pan ministr pro místní rozvoj PhDr. Ivan Bartoš, Ph.D. i pan ředitel odboru digitalizace a informačních systémů Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) Ing. arch. Petr Klán shodně uvádí, že vše je dokonale připravené a plně funkční, školení stavebních úřadů intenzivně probíhá. Školící verze ISSŘ byla úředníkům zpřístupněna dne 29.5.2024. Na webových stránkách MMR jsou zpřístupněna instruktážní videa. Je možno se hlásit na online webináře, z nichž první proběhl dne 6.6.2024. Všechny prováděcí vyhlášky k novému stavebnímu zákonu MMR prochází legislativním procesem a dle informací na webových stránkách ministerstva se předpokládá jejich účinnost k 1.7.2024.

Bohužel reálná situace nadále vzbuzuje více než vážné obavy, že výkon státní správy na úseku stavebního řádu bude ode dne 1.7.2024 postihnout minimálně neúměrnou zátěží vyvolanou nutností pracovat v nedodělaném systému, ne-li celkovým kolapsem. Vedená řízení a jiné postupy dle nového stavebního zákona procesované v ISSŘ mohou trpět závažnými vadami, které ovšem nezpůsobí sám správní orgán a ani nebude v jeho možnostech uvedeným vadám zabránit. V extrémním případě může dojít až k nemožnosti řízení vést, resp. řádná opatření nebo rozhodnutí v nich vydávat. Zdejší stavební úřad v žádném případě vědomě nevydá nezákonné rozhodnutí. Jednotlivé důvody shora zmíněných obav jsou uvedeny dále.

Vyhláška o podrobnostech provozu některých informačních systémů stavební správy.

K projednávanému dokumentu byla připomínkovými místy vznesena celá řada připomínek. Kromě neprofesionálně zvolené formy a úpravy vyhlášky byla namítána i její nezákonnost, překročení zmocnění daného zákonem, a to hned v několika bodech. Dne 4.6.2024 bylo zveřejněno vypořádání připomínek k návrhu vyhlášky, kdy celá řada připomínek musela být akceptována. Výsledkem je tak v podstatě zcela nový návrh vyhlášky o podrobnostech některých informačních systémů stavební správy. Řada problémů byla odstraněna, změny by ale nyní měly být zapracovány do ISSŘ. Datové rozhraní portálu podle návrhu vyhlášky ve stávajícím znění zprostředkovává napojení jiných informačních systémů veřejné správy, a stavební úřad nebo dotčený orgán v evidenci stavebních postupů označí dokumenty, které mají být zveřejněny na úřední desce. Z této úpravy nadále není zřejmý postup zveřejňování dokumentů na úřední desce správního orgánu, který písemnost doručuje, v souladu se správním řádem. Obsah záložky Časté dotazy – FAQ na stránkách MMR přitom nebyl minimálně od začátku dubna 2024 aktualizován.

Školící verze ISSŘ „pískoviště“, aneb dali nám pískoviště, ale zapoměli na bábovičky a písek. Do 5.6.2024 neproběhla žádná školení, ta začala až dne 6.6.2024. Po shlédnutí dosud zveřejněných instruktážních videí zůstává řada nejasností. Ve zprávě, kterou MMR dne 31.5.2024 informovalo o spuštění školící verze ISSŘ je uvedeno, že Digitální a informační agentura (DIA) připravila sadu testovacích dat pro využívání, s registrem osob a registrem obyvatel, která snad měla umožnit úředníkům stavebních úřadů vyzkoušet funkcionality ISSŘ. Ztotožňování s testovacími registry však školící verze neumožňuje. Stejně tak nelze vyzkoušet napojení na katastr nemovitostí, katastrální mapa nedělá vůbec nic a šablona rozhodnutí kromě identifikátorů obsahuje doslova čtyři slova: rozhodnutí, výroková část, odůvodnění a poučení. Většina dalších potřebných šablon se ani nenabízí. Vygenerovaný dokument neobsahuje rozdělovník. Zásadní problém ale je, že vygenerovaný dokument pdf nelze

editovat, přičemž jen toto pdf půjde dle všeho elektronicky podepsat a vypravit, což neumožňuje systém "přeprat". Bezvadné rozhodnutí napsané mimo ISSŘ nepůjde zřejmě do tohoto systému vložit a pomocí něho vypravit. *Nedokážeme-li „vyrobit“ bezvadné pdf dokumentu, který potřebujeme vydat, nemůžeme jej vydat.*

Instruktažní videa k informačním systémům stavební správy

Jedná se o propagační materiál, kde hlas čte názvy jednotlivých záložek, nad mapou dostaneme informaci, že se jedná o mapu atp., o vlastní postup při zpracování každodenní agendy stavebního úřadu – od podání žádosti do vlastní tvorby dokumentu v řízení, se se z těchto videí zatím nelze dozvědět prakticky nic. Obsahují ovšem pravidelně opakované ujišťování o výhodách systému.

Nárůst pracnosti a tím zatížení již tak přetížených referentů stavebního úřadu, místo slibovaného zefektivnění práce. A to zejména z důvodu:

- Nutnost „ručního překládání“ podání týkajících se stavebních řízení vedených dle nového stavebního zákona doručených ÚMČ Praha 10 do evidence stavebních postupů přes ISSŘ.
- Do doby plného funkčního propojení na základní registry (ROB, ROS, RÚIAN) a katastr nemovitostí nutnost vyplňování celé řady údajů ručně. Nyní používaný AIS Vita je plně propojen s registry a katastrem nemovitostí a data z nich přenáší automatizovaně, což zároveň zaručuje bezchybnost přenesených údajů.
- *Nepraktická, uživatelsky nevhodně zvolená forma pro tvorbu vlastního dokumentu.* Text je nutno vpisovat do malé „bubliny“, v průběhu práce nelze zobrazit celý dokument. Dnešní rozhodnutí ovšem mívají nezřídka 20 i 100 stran textu. Není možné si ani představit, jak rozhodnutí je skutečně zpracováváno v ISSŘ, tedy ve čtyřech samostatných malých „bublinách“. Výsledný dokument se zobrazí celý až po jeho vygenerování do needitovatelného pdf. Kdy zkušební verze vykazuje vady textového editoru, pdf nezachovává formát, odrážky, zalomení, nahrazuje znaky atd. *Tedy znovu, nedokážeme-li „vyrobit“ bezvadné pdf dokumentu, který potřebujeme vydat, nemůžeme jej vydat.*
- Bude třeba vyvěšovat dokumenty na úřední desku rovněž „ručně“, zasláním dokumentu z ISSS ÚMČ Praha 10 k vyvěšení. Konkrétní podoba datového rozhraní ISSŘ není zveřejněna, a tedy ani komerční dodavatelé nemohou být v tuto chvíli schopni nabízet připojení svých systémů.

Závěrem, bude-li systém k 1.7.2024 spuštěn, je nutno apelovat zejména na Ministerstvo pro místní rozvoj, aby nepodceňovalo aktivní spolupráci se všemi budoucími uživateli ISSS, aby obratem reagovalo na jejich podněty a připomínky a zejména nespouštělo systém trpící vadami. Hrozící kolaps státní správy na úseku stavebního řádu považujeme z výše uvedených důvodů za reálný.